

Gustav HOLST

Gustav HOLST
(1874-1934)

Gustavus Theodore von Holst

21 Eylül 1874, Cheltenham – 25 Mayıs
1934, Londra.

Rus asıllı İngiliz besteci.

En ünlü yapıtı «Gezegener Süiti» (The
Planets)' dir. Bunun dışında çok fazla

tanınmasa da koro için birçok eseri de
bulunur.

Askeri orkestralar için bestelediği birinci ve
ikinci süiti de mutlaka dinlenmelidir (first
suite in e-flat for military band, second
suite in f for military band).

Gezegener sitindeki savaş temalı Mars ile geçmiş zamanda da metal müziğin var olabileğinin ipuçlarını vermiştir. Başta Star Wars olmak üzere birçok bilim-kurgu film müziğinde etkileri hissedilebilir.

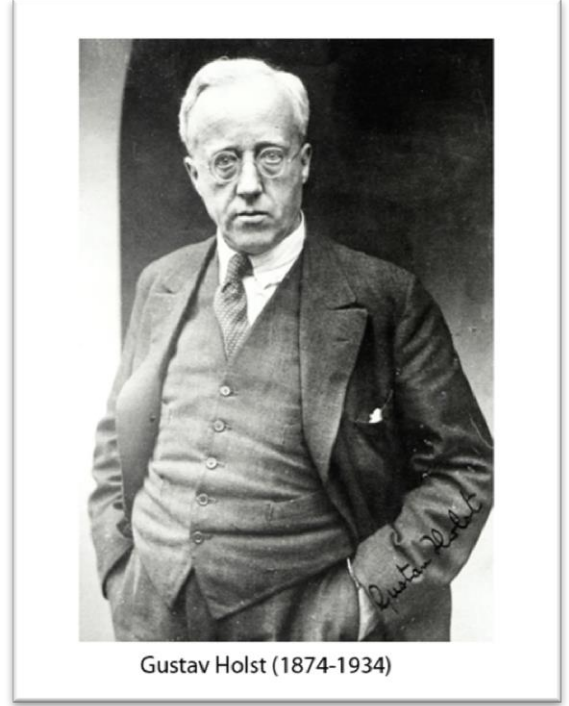
1912 yılında bestelediği St Paul's Süiti, 1922 yılına kadar icra edilmemiştir.

Holst, hayatı boyunca solo şarkılardan oda müziklerine, konertolardan operalara kadar pek çok esere imza atmış olsa da, kazandığı büyük başarıdan dolayı, çoğunlukla, "Gezegener" in (The Planets) bestecisi olarak anılmaktadır.

Bu yapıtın gördüğü ilgi sonucu, Holst'tan yeni "Gezegener" yaratması beklenirken o, tepki göreceğini bile bile, kendini tekrarlamamak için farklı kaynaklardan beslenerek farklı çalışmalarla besteci kimliğini kendi bildiği yolda çizmiştir.

Gustav Holst'un büyük dedesi Mathias (1767-1854), pek önemli olmasa da piyano eserleri yazan bir besteciydi. 19. yüzyılda İngiltere'ye yerleşmek üzere Riga'dan ayrıldı. İsveç kökenliydi, kuzenleri Alman, eşi Rus idi. Mathias'ın oğlu Gustavus Valentin (1799-1871) İngiltere'de Cheltenham'a yerleşti ve bir İngiliz kadınlı evlendi; bu evlilikten, sonradan bir müzisyen olacak, Adolph (1846-1901) isimli bir çocuğu oldu. Adolph von Holst, org alıyor, koro şefliği yapıyor, piyano resitalleri ve dersleri veriyordu. Eşi Clara von Holst ise bir şarkıcıydı. Gustav Holst, işte bu evlilikten doğdu. Sağlık açısından kırılğan bir yapıya sahipti; miyop ve astımlıydı. 1882 yılında henüz sekiz yaşındayken annesini kaybetti. Clara'nın

bu zamansız ölümü karşısında baba Adolph tekrar evlendi ve bu ikinci evlilikten iki çocuğu daha oldu.

Çocukluğunda keman ve piyano almayı ğrenen Holst, beste yapmaya 12 yaşındayken başladı. O sıralar Cheltenham Grammar School'da ğrenciydi. Holst'un arzusu piyanist olmaktı. Ancak, sağ omzundaki nevritten dolayı bu mümkün değildi. Babası, bunun üzerine, onu trombon almaya teşvik etti ve böylece trombon, Holst'un esas enstrümanı oldu. Holst, 17 yaşına geldiğinde Cheltenham yakınlarındaki köy korolarını yönetiyordu.

1893 yılında, Londra'da bulunan Royal College of Music'e girdi. Daha sonra burs kazandı. Bu okulda, Britanya müziğinin 19. yüzyılda yaşadığı rönesansın önde gelen isimlerinden Charles Stanford ile kompozisyon çalıştı. Holst, Stanford'dan disiplin ve öz eleştiri yapmayı öğrendi. Ayrıca, Hoyte ile org, Sharpe ile piyano

çalıştı. İlk yazdığı müziklerde Wagner'in izlerini bulmak mümkündür; Covent Garden'da düzenlenen Wagner gecelerinde ayakta bekler, performans bittikten sonra evine ateşli bir heyecan içinde dönerdi.

1895 yılında, aynı okulda öğrenci olan Ralph Vaughan Williams ile karşılaştı; bu karşılaşma Holst ve Williams'ın hayat boyu sürecek arkadaşlıklarının başlangıcıydı. Britanya klasik müzik tarihine damgalarını vuran bu iki besteci, yaptıkları eserleri ilk önce birbirleriyle paylaştılar; birbirlerinin fikirlerine her zaman önem verdiler.

Holst'un İngiliz halk ezgilerinden etkilenmesi Ralph Vaughan Williams yoluyla olmuştur. Ancak, her iki bestecinin müzikleri farklı özelliklere sahiptir. Holst'un Cecil Sharp'a adadığı geleneksel şarkılara dayanan "A Somerset Rhapsody" (1906-1907) ve Vaughan Williams'a

adadığı, melodileri kendine ait olan "Two Songs without Words" (1906), Holst-Williams arkadaşlığının etkilerini anlamamıza yardımcı olan yapıtlardır.

Holst, öğrenciliği sırasında William Morris'in evinde Hammersmith Sosyalist Korosu'nu yönetmek için davet aldı. Onlara Morley'nin madrigallerini ve Purcell'in koro eserlerini öğretti. Korodaki en genç soprano (sonradan evlenecekleri) Isobel Harrison'a, burada aşık oldu. Holst'un Hindu felsefesi ve kültürüne, Sanskrit edebiyatı ve diline ilgisi muhtemelen Morris'in evinde başladı.

Sanskritçe okumayı öğrenen Holst, bu kaynaklardan ilham alarak daha sonra bir perdelik operası "Savitri" (1908) ve Hinduizmin kutsal metni "The Rig Veda"dan çeviriler yaparak dört setten oluşan "Choral Hymns from the Rig Veda"yı (1908-1912) yazdı.

Gustav Holst'un Royal College of Music'teki eğitimi 1898 yılında tamamlandı. 1900 yılına kadar Carl Rosa Opera Company ve 1900-1903 yılları arasında da Glasgow'daki Scottish Orchestra'da tromboncu olarak çalıştı. Buralardaki tecrübeleri, ona bir orkestranın ne anlama geldiğini ve işleyişini öğretti. 1901 yılında Isobel ile evlendiğinde Holst, tromboncu olarak hayatını kazanması gerektiğine inanıyordu çünkü yayınladığı koro şarkılarından kazandığı para ile yaşamaları çok zordu. Ancak, turnelerle ve yolculuklarla geçen iki yılın sonunda, besteciliğe hiç zaman ayıramadığını gördü ve trombonculuğu

bırakmayı göze aldı. Bunun ardından gelen sıkıntılı bir dönemde eşi Isobel, bir süre terzilik yaparak geçimlerini sağlamaya çalıştı.

Holst, tam o sıralar Dulwin'deki James Allen's Girls' School'dan bir öğretmenlik teklifi aldı. O dönemden başlamak üzere yaşamının sonuna kadar pek çok okulda öğretmenlik ve müzik direktörlüğü yaptı. Gustav Holst, halk ezgilerini, madrigalleri ve kilise müziğini içeren İngiliz vokal ve koro müziği geleneğini tekrar canlandırarak İngiltere'deki okulların müzik eğitimine öncü katkılarda da bulundu.

Koro eserleri konusunda çok yetenekliydi; sevilen çalışmalarından biri, 1917 yılında yazdığı "İsa'nın İlahisi" (The Hymn of Jesus) oldu. Bu eser, Holst'un koro müziği besteleme konusunda sahip olduğu yeteneğin en önemli örneği olarak kabul edilir.

Holst, alışılmış bir öğretmen değildi. Ders kitaplarına ve sınavlara karşıydı. Onun düşüncesine göre "yaparken öğrenmek" önemliydi. Holst'un öğretmenlik yaptığı okullar arasında, ölene kadar görev yaptığı St Paul's Girls' School, Hammersmith (1905-34) bulunuyordu. Bu okulda kullandığı oda, günümüzde "Mr Holst's Room" olarak muhafaza edilmektedir. Bestecinin sevilen eserleri arasında yer alan "St Paul's Suite" (1913), okulun orkestrası için yazdığı neşeli bir süit olup İngiliz halk şarkılarının özelliklerini taşıyordu. Holst, 4 bölümden oluşan bu eserin final bölümünde "The Dargason" ve

"Greensleeves" isimli İngiliz halk melodilerini kullanmıştır.

Holst, St Paul's Girls' School'da görevine devam ederken 1907-1924 yılları arasında Morley College'da da işçi sınıfından gelen kadın ve erkeklerin oluşturduğu orkestra ve koroları yönetti. Buradaki çalışmaları, Holst'un sosyalist yanını anlamada önemli bir işlev görebilir.

1. Dünya Savaşı yılları. Bu dönemde Holst, miyop ve nevrit hastalığından dolayı savaşa alınmadı. Ancak, 1918 yılının sonbaharında YMCA'in ordu müzik eğitimiyle uğraşmak üzere Orta Doğu'ya gönderildi; buradaki birliklerde askerlik görevini tamamlamayı bekleyen yüzlerce öğrenci vardı. Selanik ve İstanbul'da konserler verdi.

Holst, 1923 yılında Reading'deki University College'da bir öğrenci orkestrasını yönetirken dengesini kaybederek

podyumdan düşüp kafasını çarptı. İlk önceleri bu durum fazla rahatsızlık vermese de University of Michigan'daki çalışmalarını tamamlayıp İngiltere'ye döndükten sonra uykusuzluk nöbetleri ve yinelenen baş ağrıları ortaya çıktı. Bu sorunlar, Holst'un psikolojik durumunu da etkiliyordu. Doktorunun kesin isteği üzerine 1924 yılını Essex'de, gürültüden uzak Thaxted isimli kasabada geçirdi.

Holst, buradaki günlerini “gerçek bir bes-tecinin hayatı” olarak tanımlamaktadır. Bu dönem eserleri, hayranları tarafından çok “karanlık” bulunsa da Holst, hissettiği ve inandığı müziği yapmaktan hiç bir zaman ödün vermedi. 1925 yılında Londra'ya döndüğünde öğretmenlik yükünü bir hayli azaltmak durumunda kalan Holst, besteci-lik faaliyetlerine böylece daha fazla zaman ayırabildi. Londra'da, bir kaç yıl önceki kadar popüler olmadığını görmek Holst'u mutlu etti. Eleştirmenler Holst'un son dönemde yazdığı eserleri çok sert ve soğuk

buluyorlardı. Yakın arkadaşı Ralph Vaughan Williams bile “Choral Symphony”nin prömeriyerinden sonra esere biraz mesafeli durup, Holst ile müzikal açıdan ayrılmama ümidi taşıdığını ifade etti. Ancak, Holst, belki de Hindu felsefesinin de etkisiyle, zaman zaman bu tür “ayrılmaların” yararlı olabileceğine ve senfonisinin de daha önce yazdığı diğer eserler kadar iyi olduğuna inanıyordu.

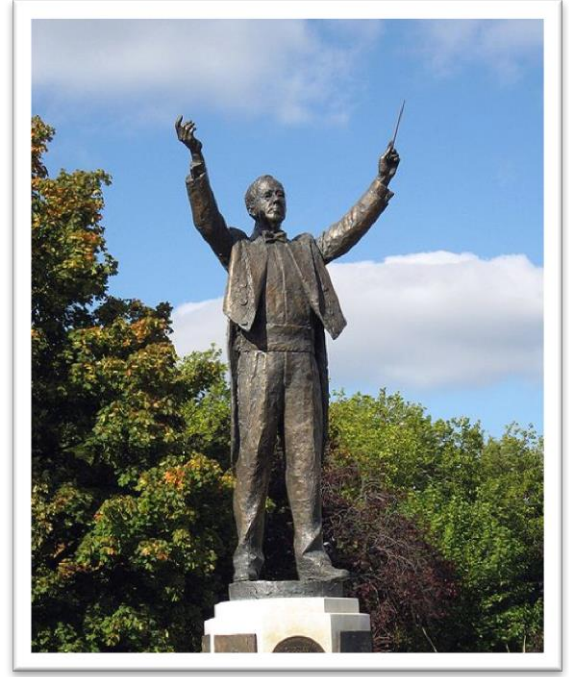
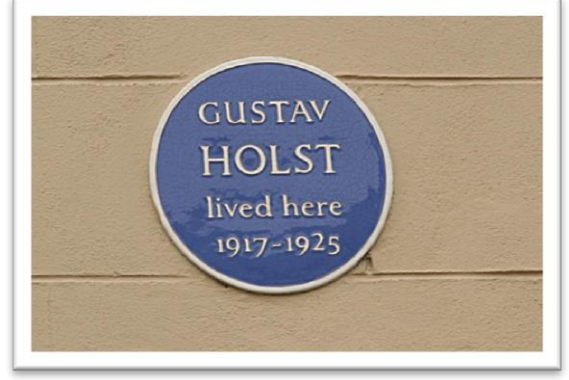
Holst, 1927 yılında Britanya edebiyatının önemli isimlerinden Thomas Hardy'nin “The Return of the Native” isimli romanından esinlenerek “Egdon Heath” başlıklı senfonik şiirini yazdı ve eseri “En iyi eserim” diye tanımladı. Müziğin diliyle çizilen bir doğa tablosu güzelliğini taşıyan bu eserde Holst, karanlık bir atmosfer yaratmıştı. “Egdon Heath”, bestelendikten bir yıl sonra New York Symphony Orchestra tarafından icra edildi.

Olgunluk yıllarında ödüllerden hoşlanmasa ve bunları geri çevirse de 1930 yılında Yale Üniversitesi'nin sanata katkılarından dolayı verdiği “Howland Memorial Prize” ve Royal Philharmonic Society'nin altın madalya- sını almaktan memnuniyet duydu. Holst, 1932 yılında, Harvard Üniversitesi'nin daveti üzerine konuk öğretim görevlisi olarak Amerika'ya kompozisyon dersleri vermeye gitti; burada başarılı çalışmalar yaptı. Ancak, Harvard'daki yoğun çalışma temposunun ardından ülser nedeniyle hastaneye kaldırıldı. İngiltere'ye geri döndüğünde sağlığı kısa bir süre sonra düzelse de

kendisini eskisinden daha yaşlı hissettiğini ifade etti.

1933 yılında viyola ve orkestra için “Lyric Movement” ve St Paul’s Girls’ School’daki öğrencileri için “The Brook Green Suite” gibi eserleri yazan Holst, 1934’ün başında geçirdiği ülser ameliyatından iki gün sonra 5 Mayıs 1934 tarihinde kalp yetmezliğinden öldü. Holst’un vedası, Elgar’ın ölümünden dört hafta sonra, Delius’un ölümünden iki hafta önceye rastlamıştı. Bestecinin külleri, Chichester Katedrali’nde gömülüdür.

İngiliz besteci Holst’un ilk dönem müziklerinde Grieg, Wagner, Richard Strauss ve Vaughan Williams’dan etkilendiği görülmektedir. Ravel, Stravinsky, Hindu dini ve kültürüne duyduğu ilgi, İngiliz halk ezgileri sevgisi, müziğindeki Wagner ve Strauss etkilerini azaltmış ve tüm bu etkileşimleri özümseyerek Holst, kendine özgü sesini bulmayı başarmıştır. Holst’un müziğinde ritm çok önemlidir. Ritmden yoksun müzik, ona hep eksik gelmiştir. Amatör müzisyenlere karşı son derece toleranslı ve yol gösteren bir yaklaşımı benimsemesine rağmen profesyonel müzisyenlikte “ikinci sınıf ” müziğin olamayacağını vurgulamıştır.

Doğum yeri Cheltenham’daki heykeli.
Sağ kolundaki nörit nedeniyle batonu genellikle sol koluyla kullanmıştır.